

Sygn. akt V U 7/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Marek

Protokolant: star. sekr. sądowy Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 7 grudnia 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt: VU 7/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 grudnia 2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił W. G. prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazując, że na mocy wcześniejszej decyzji z dnia 24 marca 2014 r. odmówiono wnioskodawcy prawa do świadczenia, a jego odwołanie zostało prawomocnie oddalone, zaś do nowego wniosku nie zostały dołączone żadnego nowe dokumenty, mające wpływ na przyznanie świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył W. G. domagając się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia, kiedy to wykonywał prace operatora dźwigu i suwnicy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego odrzucenie, powołując się na treść art. 114 ustawy emerytalnej i art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., wskazując, że wnioskodawca nie przedłożył do ponownego wniosku o emeryturę żadnych nowych dokumentów. Z ostrożności procesowej organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. G., urodzony w dniu (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 27 lat i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczności bezsporne/

W okresie od 7 grudnia 1974 r. do 31 grudnia 1998 r. W. G. był zatrudniony w (...) Zakład (...) w N. (następnie (...) Zakład (...) w W. oraz Zakład (...) Sp. z o.o. w W.).

W początkowym okresie zatrudnienia - od 7 grudnia 1974 r. do 27 października 1975 r. (10 miesięcy i 11 dni) - oraz po odbyciu zasadniczej służby wojskowej - od 16 grudnia 1977 r. do 31 sierpnia 1980 r. (2 lata, 8 miesięcy i 25 dni) - wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarza na Oddziale Konstrukcji Stalowych, gdzie przy użyciu palnika acetylenowego zajmował się cięciem blach, kątowników i kształtowników zgodnie z rysunkiem technicznym danego urządzenia oraz wykonywaniem tzw. faz (poprzez ścięcie rantów blachy i ich szlifowanie). Ponadto, przy użyciu spawarek elektrycznych ubezpieczony zajmował się szczepianiem detali.

Z dniem 1 września 1980 r. W. G. został skierowany do pracy na stanowisku operatora. Za pomocą dźwigu samojezdnego i o udźwigu około 10-12 ton oraz suwnicy bramowej o udźwigu około 5 ton ubezpieczony wykonywał prace przy załadunku i rozładunku materiałów z samochodów ciężarowych i wagonów kolejowych, a nadto zajmował się podawaniem elementów niezbędnych do tworzenia konstrukcji stalowych (blachy, wyroby walcowane i kształtowniki). Prace te wnioskodawca wykonywał do dnia 31 maja 1984 r. (3 lata i 9 miesięcy).

W okresie od dnia 1 czerwca 1984 r. do 30 kwietnia 1989 r. (4 lata i 11 miesięcy) wnioskodawca pracował jako tokarz zajmując się toczeniem elementów do wozów kopalnianych (koła, osie) przy użyciu tokarek, frezarek, strugarek i wiertarek oraz zwijaniem blachy do budowy kominów i rurociągów w rury za pomocą walcarki. W spornym okresie wnioskodawca był kilkakrotnie kierowany w trybie art. 42 § 4 k.p. do wykonywania pracy w charakterze operatora żurawia na terenie wydziału w N..

W okresie od 1 maja 1989 r. do 31 grudnia 1992 r. (3 lata i 8 miesięcy) ubezpieczony wykonywał prace pilarza na Oddziale Konstrukcji Stalowych. Jego praca polegała na cięciu kształtowników przy użyciu pił taśmowych i ramowych. W spornym okresie wnioskodawca był kilkakrotnie kierowany w trybie art. 42 § 4 k.p. do wykonywania pracy w charakterze operatora żurawia na terenie wydziału w N. oraz w Zespole Magazynów.

W okresie od 1 stycznia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. (6 lat) wnioskodawca na powrót wykonywał prace operatora dźwignic i suwnic. W tym czasie przez okres 8 miesięcy i 15 dni wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy.

W dniu 20 grudnia 1979 r. W. G. uzyskał uprawnienia klasy III specjalności żurawie wieżowe od 8 ton do 10 ton, natomiast w dniu 1 maja 1993 r. do obsługi i kierowania żurawiem wieżowym i suwnicą sterowaną z kabiny oraz do obsługi dźwignic kat. II serii (...) suwnice hakowe, wciągniki i wyciągarki sterowane z kabiny.

Dowody: - przesłuchanie wnioskodawcy: 00: 15 : 04 - 00 : 28 : 00 ;

- częściowo zeznania świadka S. C. : 00: 04 : 41 -00: 10 : 00 ;

- częściowo zeznania świadka J. G. : 00: 10 : 03 -00: 15 : 00

- akta osobowe: świadectwo pracy z dnia 19.12.2001r.; zaświadczenie z dnia 19.12.2001r.; umowa o pracę z dnia 07.12.1974r.; skierowanie do lekarza z dnia 05.12.1977r.; podanie o przyjęcie do pracy na stanowisko ślusarza z dnia 05.12.1977r.; umowa o pracę z dnia 16 grudnia 1977r.; zaświadczenie z dnia 20.12.1979r.; angaż z dnia 30.06.1980r.; umowa o pracę z dnia 01.07.1980r.; pismo dotyczące przeszerogowania na stanowisko tokarza z dnia 02.05.1986r. i z dnia 01.06.1984r.; pismo z dnia 12.07.1986r.; angaż tokarza z dnia 30.06.1987r.; pismo z dnia 27.04.1988r.; orzeczenie z dnia 31.05.1989r.; angaż pilarza z dnia 30.03.1990r.; pismo z dnia 04.09.1990r.; pismo z dnia 25.02.1991r.; pismo dotyczące przeszerogowania na stanowisko operatora żurawia budowlanego z dnia 01.01.1993r.; orzeczenie psychologiczne z dnia 24.03.1993r.; zezwolenie Nr 6.

W dniu 4 marca 2014 r. W. G. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Został on rozpatrzony odmownie decyzją ZUS Oddział w L. z dnia 24 marca 2014 r. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 8 października 2014 r. V U 2106/14. Rozstrzygnięcie to stało się prawomocne z dniem 15 maja 2015 r., kiedy apelacja wnioskodawcy od w.w. wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w sprawie o sygn.. akt III AUa 2207/14.

Dnia 20 listopada 2015 r. wnioskodawca złożył do organu rentowego ponowny wniosek o przyznanie emerytury, rozpatrzony decyzją odmowną z dnia 7 grudnia 2015 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie.

Dowód: - akta emerytalne ZUS;

- wyrok SO w Legnicy z dn.8 października 2014 r. i wyrok SA we Wrocławiu z dn. 15 maja 2015 r. – w aktach dołączonych sygn.. V U 2106/14.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że brak było podstaw do odrzucenia odwołania, o co wnioskował w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy.

Zgodnie bowiem z art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2013r., poz. 1442 – tzw. ustawa systemowa) organ rentowy wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji organu rentowego przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego(art. 83 ust. 2 ustawy systemowej). Wydanie przez organ rentowy nowej decyzji, także co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej zakończonego prawomocnym orzeczeniem sądu wszczętego w wyniku wniesienia od niej odwołania uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia kolejnego odwołania do sądu, a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten daje podstawę do odrzucenia odwołania tylko wówczas, gdy zostało ono wniesione od decyzji już wcześniej zaskarżonej odwołaniem, które zostało oddalone prawomocnym wyrokiem. Natomiast odwołanie od nowej decyzji podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 83 ust. 2 ustawy systemowej oraz z uwzględnieniem treści art. 114 tej ustawy, który daje możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę prawomocnych orzeczeń, w przypadku powołania nowych dowodów – co miało miejsce w niniejszej sprawie, gdyż wnioskodawca wskazał na dowody z zeznań świadków, którzy nie byli przesłuchiwani w postępowaniu sądowym wywołanym jego odwołaniem od poprzedniej decyzji odmawiającej mu emerytury. Wyżej przedstawiony pogląd został utrwalony w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 5 kwietnia 2011r., III UK 116/10, LEX nr 901651), a Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, w pełni go akceptuje. W tej brak było podstaw do odrzucenia odwołania.

Odwołanie to okazało się jednak niezasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2., tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie bezsporne było, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca posiadał wymagany okres składkowy i nieskładkowy 25 lat, osiągnął wiek emerytalny 60 lat oraz nie przystąpił do OFE. Spornym pozostawało legitymowanie się przez wnioskodawcę wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, Sąd uznał, że wnioskodawca nie wykazał wymaganego 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Należy przypomnieć, iż warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska, a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane. Do kognicji Sądu należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podstawowym dowodem pracy w warunkach szczególnych honorowanym przez ZUS w postępowaniu administracyjnym, jak wynika z ograniczeń dowodowych, nałożonych na ten organ w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, jest prawidłowo wystawione przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, ubezpieczony może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z 2.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239). Nie oznacza to jednak, że Sąd może poprzestać na mniej dokładnych, czy mniej pewnych ustaleniach odnośnie charakteru pracy ubezpieczonego w spornych okresach, niż organ rentowy. Innymi słowy, wykonywanie pracy w warunkach szczególnych nie może zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi zostać wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień lub wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga zawsze dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 24 maja 2013 r., III AUa 26/13; wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998 r., II UKN 440/97).

Mając powyższe na uwadze, oceniając materiał dowodowy, w szczególności akta ubezpieczeniowe i osobowe wnioskodawcy, jak również zeznania świadków i przesłuchanie wnioskodawcy, Sąd uznał, że uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych nie podlegał okres zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) Sp. z o.o. w W. od 1 czerwca 1984 r. do 30 kwietnia 1989 r.

Sąd miał na uwadze, że przesłuchani w sprawie świadkowie zeznali, że przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) Sp. z o.o. w W. ubezpieczony był operatorem dźwigu i nigdy nie widzieli, aby był kierowany do wykonywania innego rodzaju prac. Okoliczność ta nie znalazła jednak odzwierciedlenia w treści dokumentów załączonych do akt osobowych W. G.. Ze świadectwa pracy z dnia 19 grudnia 2001 r. wynikało bowiem, że w okresie od 1 czerwca 1984 r. do 30 kwietnia 1989 r. wnioskodawca pracował w charakterze tokarza. Powyższe korelowało z treścią zawiadomienia o przeszerogowaniu W. G. od dnia 1 czerwca 1984 r. z etatu operatora dźwigu na stanowisko tokarza.

Nie umknęło uwadze Sądu, że w rozpatrywanym okresie, oprócz obowiązków tokarza, ubezpieczony wykonywał również prace operatora żurawia. Wynikało to jednak z czasowego delegowania wnioskodawcy do wykonywania przedmiotowych czynności w trybie art. 42 § 4 k.p. Okoliczność ta tłumaczy fakt załączenia do akt osobowych ubezpieczonego orzeczenia psychologicznego z dnia 16 maja 1988 r. o przydatności do pracy na stanowisku operatora dźwigu.

Należy podkreślić, że zeznania świadków, charakteryzowały się dość dużym stopniem ogólności, nieprecyzyjnie określały obowiązki pracownicze w badanym okresie zatrudnienia wnioskodawcy. Sąd miał też na uwadze, że zeznania te dotyczyły odległego okresu i siłą rzeczy świadkowie mogli nie pamiętać szczegółów związanych z zatrudnieniem ubezpieczonego. Jednocześnie w znacznym zakresie, wyżej wskazanym, są one sprzeczne z treścią dokumentów wnioskodawcy z akt osobowych. Świadczenie, jak i sam wnioskodawca nie podali też szczegółowo, jakie okoliczności powodować mogły znaczną rozbieżność treści dokumentów w aktach osobowych z rzeczywistymi warunkami zatrudnienia wnioskodawcy. Wobec powyższego dowody ze źródeł osobowych nie mogły być uznane przez Sąd za dowody miarodajne do ustalenia rzeczywistego charakteru pracy wnioskodawcy, a oparł się na dowodach z dokumentów, uznając je za precyzyjne i wiarygodne. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, treść dokumentów w jego aktach osobowych nie jest wzajemnie sprzeczna, czy niejasna.

Sumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że praca W. G. polegająca na toczeniu elementów do wozów kopalnianych przy użyciu tokarek, frezarek, strugarek i wiertarek oraz zwijaniu blachy do budowy kominów i rurociągów w rury za pomocą walcarki (a więc praca w charakterze tokarza), nie podlegała uwzględnieniu do stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jako że nie została wymieniona w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Analogicznie Sąd ocenił zatrudnienie wnioskodawcy w Zakładach (...) Sp. z o.o. w W. od 1 maja 1989 r. do 31 grudnia 1992 r.

Również bowiem w odniesieniu do tego okresu w aktach osobowych znajduje się szereg dokumentów, które świadczą o zatrudnieniu W. G. na stanowisku, które w świetle do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie może zostać uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Jak wynikało bowiem z treści zawiadomienia o przeszerogowaniu z dnia 1 maja 1989 r. oraz z treści angażu z dnia 5 maja 1990 r., od dnia 1 maja 1989 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki pilarza. Przesłuchani w sprawie świadkowie wyjaśnili natomiast, iż praca na przedmiotowym stanowisku polegała na cięciu kształtowników przy użyciu pił taśmowych i ramowych.

Uwagę zwraca ponadto, iż pod kątem zatrudnienia W. G. na stanowisku pilarza przeprowadzono również stosowne badania lekarskie w dniu 31 maja 1989 r. Wprawdzie w dokumencie tym stwierdzono także brak przeciwwskazań do pracy na stanowisku operatora dźwigu. Okoliczność ta wynikała jednak z potrzeby czasowego delegowania wnioskodawcy do wykonywania przedmiotowych czynności w trybie art. 42 § 4 k.p.

Sumując powyższe należało stwierdzić, że wnioskodawca nie wykazał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnął 15 lat stażu ubezpieczeniowego, o którym mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odnosząc się dodatkowo do okresu zatrudnienia W. G. w Zakładach (...) Sp. z o.o. w W. od 7 grudnia 1974 r. do 27 października 1975 r. (10 miesięcy i 11 dni), od 16 grudnia 1977 r. do 31 sierpnia 1980 r. (2 lata, 8 miesięcy i 25 dni), od 1 września 1980 r. do 31 maja 1984 r. (3 lata i 9 miesięcy) oraz od 1 stycznia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. (6 lat), to wobec wykonywania w tych okresach prac ślusarskich i tokarskich na powierzchni, a nie pod ziemią, nie ma podstaw do traktowania ich jako pracy górniczej. Ocena taka jest zgodna z wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 15 maja 2015 r. wydanego we wcześniejszej sprawie wnioskodawcy o sygn. akt III AUa 2207/14 (vide: zapis audio ustnych motywów rozstrzygnięcia – k. 41 akt III AUa 2207/14).

Mając na względzie powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie W. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 7 grudnia 2015 r. znak (...).